

HIỆU QUẢ CỦA HỌC VÀ THUYẾT TRÌNH THEO NHÓM TRONG VIỆC CẢI THIỆN TINH THẦN TẬP THỂ VÀ RÈN LUYỆN 4 KỸ NĂNG Ở LỚP CHẤT LƯỢNG CAO

Th.S Nguyễn Thị Diệu Chi

MỞ ĐẦU

Trong bối cảnh đòi hỏi ngày càng cao về chất lượng giáo dục hiện nay, việc tìm được một phương pháp để đáp ứng các yêu cầu trong giảng dạy và phù hợp với xu hướng hiện đại lấy người học làm trọng tâm là điều mà người viết bài này lâu nay vẫn bận tâm suy nghĩ.

Tại UEH, chương trình đào tạo chất lượng cao (CLC) được nhà trường thiết lập từ năm 2011. Với môn tiếng Anh, giảng viên (GV) thường được giao cho phụ trách lớp suốt quá trình từ học phần (HP) đầu tiên cho đến cuối cùng. Việc này tạo được thuận lợi là GV có thể hiểu rõ và sâu tình hình lớp học và sinh viên (SV) của mình, nhưng cũng gây bất lợi là SV dễ sinh nhàm chán nếu phương pháp của GV không thay đổi và đa dạng.

Là một trong những người được tham gia vào chương trình CLC, người viết đã chú trọng tìm hiểu về hiệu quả của loại hình tổ chức lớp học theo dạng chia nhóm tự học và thuyết trình từng chương được phân công của nhóm mình trước lớp, so với các loại hình khác trong giảng dạy ngoại ngữ.

Giáo trình tiếng Anh thương mại được sử dụng ở khoa Ngoại Ngữ Kinh Tế của UEH là Market Leader. Như hầu hết các giáo trình khác, mỗi chương (unit) của Market Leader – Elementary và Pre-intermediate đều chứa các phần rèn luyện đủ 4 kỹ năng cho người học. Nghiên cứu này nhằm vào việc tìm hiểu về hiệu quả của việc học và thuyết trình theo nhóm trong việc cải thiện tinh thần tập thể và rèn luyện 4 kỹ năng ở các lớp CLC.

CƠ SỞ LÝ THUYẾT

Trong bài nghiên cứu của mình, Thạc sĩ Lê Thị Tuyết Minh (2014, p.187) nêu nhận xét rằng không khí lớp học của các lớp CLC “thiếu hẳn tinh thần tập thể so với các lớp bình thường” và làm cho “giờ thuyết trình kém hiệu quả”. Tác giả cũng trích dẫn nhận định về tầm quan trọng của không khí lớp học và hiệu quả của nó lên động lực học cũng như tâm lý của SV - những điều tất yếu ảnh hưởng lên kết quả học tập và rèn luyện.

Và theo bài viết 10 Lợi ích hàng đầu của học nhóm ở các lớp ESL, “học nhóm đem lại nhiều ích lợi hơn việc nó chỉ là 1 hoạt động tiện lợi trong lớp học ngoại ngữ. Trong thực tế, sinh viên nhận được nhiều ích lợi từ việc làm việc theo nhóm khi họ học tiếng Anh và theo đuổi mục đích đạt được sự lưu loát khi sử dụng. Học nhóm bổ sung vào việc học ngôn ngữ của họ theo nhiều cách mà họ thậm chí có thể không nhận ra chuyện gì đang xảy ra.”

“Group work is more than just a convenient activity for a language classroom. In fact, students receive many benefits from working in groups as they study English and pursue **language fluency**. Group work aids their language learning in many ways even when they may not realize what is happening.”

Các lợi ích cho SV đó bao gồm: SV của bạn nói, giúp nhau, thử thách nhau, tiếp cận và thân thiện với nhau hơn, sử dụng ngôn ngữ 1 cách sáng tạo và phát triển nhạy cảm về văn hóa. (Your students talk, Your Students Help Each Other, Your Students Challenge Each Other, Your Students Grow Closer to Each Other, Your Students Use Language Creatively, Your Students Develop Cultural Sensitivity).

Bài viết kết luận đầy khả quan, rằng “không thể nghi ngờ gì về điều này. Học nhóm quan trọng đối với SV học tiếng Anh như ngôn ngữ thứ hai.” (There is no question about it. Group work is important for ESL students.)

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Nhằm có được số lượng mẫu đủ để đạt độ tin cậy, tôi đã áp dụng 3 cách giảng và tổ chức lớp học dưới đây ở 2 lớp: lớp 6 CLC K39 và lớp 10 CLC K40.

- Cách 1: GV giảng và giải đáp toàn bộ bài học và bài tập.
- Cách 2: Trong mỗi buổi học, GV giao cho từng nhóm phụ trách và giải đáp từng bài tập của 1 chương ngay tại lớp.

- **Cách 3:** GV giao hẳn cho mỗi nhóm 1 chương để chuẩn bị trước ở nhà và thuyết trình ở lớp, và dùng điểm này làm điểm Speaking.

Thời gian thực hiện kéo dài 3 học phần. Mỗi học phần tôi áp dụng cách giảng theo tuần tự nêu trên, bắt đầu từ cách 1 ở HP1.

Khi cả 3 cách đã được áp dụng trong lượng thời gian mà tôi cho là tạm đủ để người học tự rút ra kết luận về hiệu quả của từng cách lên việc tiếp thu bài của họ, tôi thiết lập 1 bảng khảo sát và lấy ý kiến của sinh viên 2 lớp.

KẾT QUẢ KHẢO SÁT

- Tổng số phiếu phát ra: 77
- Tổng số phiếu thu vào: 62
- Số liệu chi tiết của từng nội dung khảo sát:

Phần A: Về cách tổ chức giờ học ở lớp

1) Ít tốn thời gian chuẩn bị bài ở nhà nhiều nhất

Cách 1: 42 Cách 2: 14 Cách 3: 06

2) Tiếp thu (hiểu được) bài nhiều nhất

Cách 1: 27 Cách 2: 26 Cách 3: 09

3) Nhớ được nội dung bài nhiều nhất

Cách 1: 27 Cách 2: 20 Cách 3: 15

4) Tăng cường tinh thần đồng đội trong nhóm nhiều nhất

Cách 1: 02 Cách 2: 21 Cách 3: 39

5) Tăng cường giao lưu giữa bạn bè trong lớp nhiều nhất

Cách 1: 03 Cách 2: 25 Cách 3: 34

6) Bắt buộc em phải chuẩn bị bài (tự học) trước khi đến lớp nhiều nhất, nếu muốn hiểu bài

Cách 1: 09 Cách 2: 28 Cách 3: 25

7) Có cơ hội tham gia tích cực vào hoạt động học trên lớp nhiều nhất

Cách 1: 06 Cách 2: 30 Cách 3: 26

8) Cảm thấy ít bị áp lực (khi không phụ trách thuyết trình) và thư giãn trong giờ học nhiều nhất

Cách 1: 36 Cách 2: 14 Cách 3: 12

9) Cải thiện kỹ năng thuyết trình trên lớp nhiều nhất

Cách 1: 01 Cách 2: 15 Cách 3: 46

Phần B: Đề xuất của SV về cách tổ chức giờ học ở lớp vào học phần tới

Từ lớp 6:

- có buổi sinh hoạt ngoại khóa với người nước ngoài để tăng kỹ năng giao tiếp (2 phiếu)
- tăng cường giao tiếp bằng cách thảo luận các chủ đề về xã hội hơn là trong sách (1 phiếu)
- tăng cường dạy thêm về ngữ pháp do các nhóm trình bày (4 phiếu)
- chơi trò chơi liên quan đến bài vừa học (2 phiếu)
- tăng thời lượng và loại hình bài tập nghe (2 phiếu)

Từ lớp 10:

- GV nên giảng thêm về những điểm ngữ pháp do các nhóm trình bày (5 phiếu)
- tăng phân kỹ năng nghe (1 phiếu)
- chơi trò chơi liên quan đến bài vừa học (1 phiếu)
- kết hợp cách 1 và 2 trong từng buổi học, trong đó GV giảng những điểm quan trọng và sửa bài thuyết trình và đáp án của SV (3 phiếu)
- phản đối hoàn toàn cách 3, vì hầu hết các nhóm khi xong lượt thuyết trình sẽ không chú ý đến những buổi học còn lại, khó tiếp thu và không cải thiện được gì trong việc tự học. Đề nghị học theo cách 1 (5 phiếu)

PHÂN TÍCH KẾT QUẢ

Các số liệu và đề xuất nói trên của SV cho thấy:

A. Ưu khuyết điểm của từng cách giảng và tổ chức lớp học:

- Cách 1: việc GV giảng và giải đáp toàn bộ bài học và bài tập được SV đánh giá là hiệu quả nhất trong việc giúp họ ít tốn thời gian chuẩn bị bài ở nhà, tiếp thu (hiểu được) bài, ghi nhớ được nội dung bài học và cảm thấy ít bị áp lực - thư giãn trong giờ học.

Tuy nhiên, nếu xét ở góc độ tăng cường tinh thần đồng đội trong nhóm và giao lưu giữa bạn bè trong lớp, hay thúc đẩy tinh thần tự học, có cơ hội tham gia tích cực vào hoạt động học trên lớp, và cải thiện kỹ năng thuyết trình trước đám đông, cách này bị đánh giá là kém nhất hoặc không hiệu quả.

- Cách 2: cũng theo bảng trên, việc GV giao cho từng nhóm phụ trách và giải đáp từng bài tập của 1 chương ngay tại lớp có ưu điểm vượt trội là thúc đẩy được tinh thần tự học của SV và tạo cho các em có cơ hội tham gia tích cực vào hoạt động học trên lớp nhiều hơn so với 2 cách còn lại.

- Cách 3: đối lập hoàn toàn với cách 1. Cụ thể:

Nội dung hiệu quả	Cách 1(%)	Cách 2 (%)	Cách 3 (%)
Ít tốn thời gian chuẩn bị bài ở nhà	68	22	10
Tiếp thu (hiểu được) bài	43	42	12
Nhớ được nội dung bài	43	32	24
Tăng tinh thần đồng đội trong nhóm	3	34	63
Tăng giao lưu giữa bạn bè trong lớp	5	40	54
Bắt buộc phải tự chuẩn bị bài trước	14	47	40
Có cơ hội tham gia tích cực vào hoạt động học trên lớp	10	49	42
ít bị áp lực - thư giãn trong giờ học	50	22	19
Cải thiện kỹ năng thuyết trình	16	21	77

Như vậy, những ưu điểm vượt trội của cách 3 (GV giao hẳn cho mỗi nhóm 1 chương để chuẩn bị trước ở nhà và thuyết trình ở lớp, và dùng điểm này làm điểm Speaking) lại là những nhược điểm nặng nhất của cách 1 và ngược lại.

B. Hiệu quả của việc học và thuyết trình theo nhóm theo mục đích cải thiện tinh thần tập thể và rèn luyện 4 kỹ năng:

Tổng hợp từ các đề xuất của SV và bảng so sánh hiệu quả các cách tổ chức hoạt động học ở lớp, người viết nhận xét:

- Về cải thiện tinh thần tập thể:

63% SV xác nhận tinh thần đồng đội trong nhóm của họ được tăng cường, vì phải cùng chịu chung điểm số và cùng nhau “đối phó” với những thắc mắc hay yêu cầu giải thích từ GV và các nhóm khác. 54% cho biết cách 3 giúp họ tăng giao lưu giữa bạn bè trong lớp, cũng chính từ việc phải giải thích các thắc mắc hay yêu cầu từ bạn khác nhóm.

Như vậy, việc học và thuyết trình theo nhóm có tác dụng tốt trong việc cải thiện tinh thần tập thể.

- Về cải thiện kỹ năng nói:

Đa số (77%) SV cho biết khả năng thuyết trình của họ được cải thiện nhiều nhất khi lớp học được tổ chức theo cách 3. Tuy nhiên, 1 số ít (5%) cho rằng để tăng kỹ năng giao tiếp, họ cần có buổi sinh hoạt ngoại khóa với người nước ngoài và GV nên cho thảo luận các chủ đề về xã hội hơn là trong sách.

Như vậy, việc học và thuyết trình theo nhóm có giúp cải thiện kỹ năng nói của SV.

- Về cải thiện kỹ năng nghe:

5% SV đề nghị tăng thời lượng và loại hình bài tập nghe khác với bài trong sách, cho thấy việc học và thuyết trình theo nhóm không có tác động đáng kể hay tích cực lên năng lực nghe của họ trong việc tiếp nhận thông tin theo dạng “đường truyền” này từ các bạn đồng học (lớp 10, 8% cho biết khó tiếp thu).

- Về cải thiện kỹ năng đọc và viết:

14% SV yêu cầu GV tăng cường dạy về ngữ pháp và phân tích hay chỉnh sửa bài tập do từng nhóm thuyết trình làm, cho thấy việc học và thuyết trình theo nhóm không có hiệu quả tốt trong việc cải thiện kỹ năng đọc và viết, so với khi chúng được chính GV trình bày và huấn luyện cho lớp.

KẾT LUẬN và ĐỀ XUẤT

Theo kết quả khảo sát trên, việc tổ chức cho SV hệ CLC ở UEH học và thuyết trình theo nhóm có tác dụng tích cực trong việc cải thiện tinh thần tập thể, cụ thể là làm tăng tinh thần đồng đội trong nhóm và giao lưu giữa bạn bè trong lớp. Nó cũng có hiệu quả nhất định trong việc cải thiện khả năng nói hay thuyết trình của SV trước đám đông. Tuy nhiên, nó không hoàn toàn hiệu quả trong việc cải thiện 3 kỹ năng còn lại.

Như vậy, không có cách giảng nào là có hiệu quả tuyệt đối trên mọi phạm vi của 1 lớp học; nói cách khác, mỗi cách đều có ưu và khuyết điểm. Việc kết hợp các phương pháp khác nhau để tạo được hiệu ứng tốt nhất trong 1 lớp học là điều vốn được khẳng định trong giáo học pháp; người viết bài lần này chỉ dành thêm phần xác nhận. Vấn đề đặt ra là phải kết hợp các phương pháp ấy như thế nào và với mục đích gì.

Do bị hạn chế về số lượng lớp giảng ở hệ CLC, phạm vi khảo sát của bài viết này không đủ rộng và vì vậy có thể thiếu phần thuyết phục. Một cuộc khảo sát với quy mô rộng hơn với sự hỗ trợ từ Ban chủ nhiệm Khoa Ngoại Ngữ và sự kết hợp giữa các GV cùng dạy hệ CLC có cùng mối quan tâm về vấn đề này sẽ giúp làm tăng độ tin cậy và chính xác của kết quả có được, làm cơ sở ứng dụng cho các GV khác trong nhiều năm công tác về sau.

REFERENCES

1. Lê Thị Tuyết Minh. (2014) . Thúc Đẩy Tinh Thần Tập Thể ở Các Lớp Tiếng Anh Chất Lượng Cao. Kỷ yếu hội thảo khoa học. Khoa Ngoại Ngữ Kinh Tế. 187 – 189.
2. Top 10 Benefits of Groupwork for ESL Classes. The Entire Busy Teacher Library. <http://busyteacher.org/17846-group-work-esl-classroom-top-10-benefits.html>